

Предложение за промяна в ЗДОИ
от Юлиян Чолаков, председател на
Сдружение за оптимизиране на правосъдието и администрацията – СОПА,
направено на организираната от ПДИ

Конференция „Представяне на гражданска концепция за изменения в ЗДОИ“ на 12.12.2014г.
в конферентната зала „Central“ на Централ Хотел Форум, гр.София, бул. „Цар Борис III“ №41

ПРОБЛЕМ

При сегашната неясна процедура наказания практически не се налагат. При липсата на наказания органите и длъжностните лица си позволяват не само да закъснвяват, но и въобще да не отговарят на подадените заявления, ако мълчаливите откази не се обжалват пред съда.

Именно поради липсата на санкции се разпространи порочната практика заявленията да се разглеждат и поисканата информация да се предоставя едва след подаването на жалба до съда. В тези случаи съдът оставя жалбата без разглеждане с аргумент, че 14 дневният срок не е преклузивен, но в такъв случай разноските на заявителя на информацията и жалбоподател по делото си остават за негова сметка.

По отношение на чистите мълчаливи откази съдебната практика е стабилна, но независимо от предвидимия изход на такива дела, те не само забавят свободния ДОИ, но увеличават обществените разходи за съдебни разноси, платими от цялото общество. Съдилищата се натоварват излишно, товарят се и бюджетите на съответните администрации.

Само уточняването на процедурата за налагане на санкции обаче няма да е достатъчно, за да проработи Глава пета, поради наличието и на втори подводен камък - липсата на яснота за понятието „уважителна причина“, използвано в чл.42 ал.1 и как се постъпва в тези случаи. Настоящото предложение е насочено към решаването именно на този проблем.

ЦЕЛ И СЪЩНОСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Крайната целта е да проработи Глава пета от ЗДОИ чрез налагане на незаобиколими наказания на виновните длъжности лица, които да доведат до надежден превантивен дисциплиниращ резултат и драстично намаляване броя на закъсненията и мълчаливите откази. За тази цел, освен задължителното изясняване на процедурата за налагане на наказания, се предлага в ЗДОИ да бъдат въведени и следните уточнения:

1. В чл.28 от ЗДОИ се създава нова алинея 3:

(3) За случаите на уважителна причина за неспазването на срока по ал.1 от титуляра, органът определя предварително негов заместник.

2. В чл.30 от ЗДОИ се създава нова алинея 3:

(3) В случаите по чл.28, ал.3 срокът по чл.28, ал.1 може да бъде удължен с не-повече от 7 дни, като на заявителя се изпраща уведомление за новия срок с данни за причината за удължаването, длъжностите и имената на заместеното лице и на неговия заместник.

ОЩЕ МОТИВИ

Подобна е целта на направените от ПДИ предложения за уточняване на процедурата за налагане на санкции, както и евентуално да се увеличи техният размер. Настоящото предложение е основано на разбирането, че не големите по размер глоби, а тяхното незаобиколимо удържане от заплатите на виновните длъжности лица, ще доведе до по-добър дисциплиниращ резултат.

Сега при неспазването на срока и при мълчаливите откази наличието „уважителна причина“ по смисъла на в чл.42 ал.1 се презюмира, поради което липсват наказания, липсва и целеният дисциплиниращ резултат. Вярно е, че в практиката уважителни причини възникват и не би било справедливо да се налагат санкции при семеен или здравословен проблем, природно бедствие или друга непреодолима сила. Затова, ако за задължения орган или за лицето по чл.28 се появи подобна уважителна причина, добре е за тези случаи да има определен предварително заместник, за да не се навлиза безнаказано в зоната на мълчаливите откази и именно това се цели с предлаганата ал.3 в чл.28.

Текстът на ал.3 в чл.30 е предназначен за случаите, когато уважителната причина възникне непосредствено преди изтичането на 14 дневният срок, за да бъде осигурено технологично време на заместника да се ориентира, а заявителят бъде надлежно уведомен за това.

Гр. София, 12.12.2014г.

Юлиан Чолаков